

Koldingbogen

ÅRSTAL:	1993
FORFATTER:	H. C. Ervald
TITEL:	Et Koldingbillede.
KORT RESUME:	Mekanisk billede (maleri af Kolding by brugt som urskive) af urmager Magnus Jørgensen, Kolding, malet ca. 1847.

Et Koldingbillede

Af H. C. Ervald

I 1971 fik jeg af en god ven et gammelt maleri fra Kolding, han havde fundet i en antikvitetsforretning i København.

Da jeg fik billedet, kunne jeg se, at der var noget særegent ved det. At proportioner og perspektivet ikke var helt i orden, var knap så væsentligt. Men billedet var malet på en tynd metalplade, der var nogle huller i pladen, og på bagsiden kunne man se spor efter forskellig mekanik. Senere fandt jeg ud af, at billedet ikke var malet af en almindelig kunstmaler, men af en urmager i Kolding omkring år 1847.

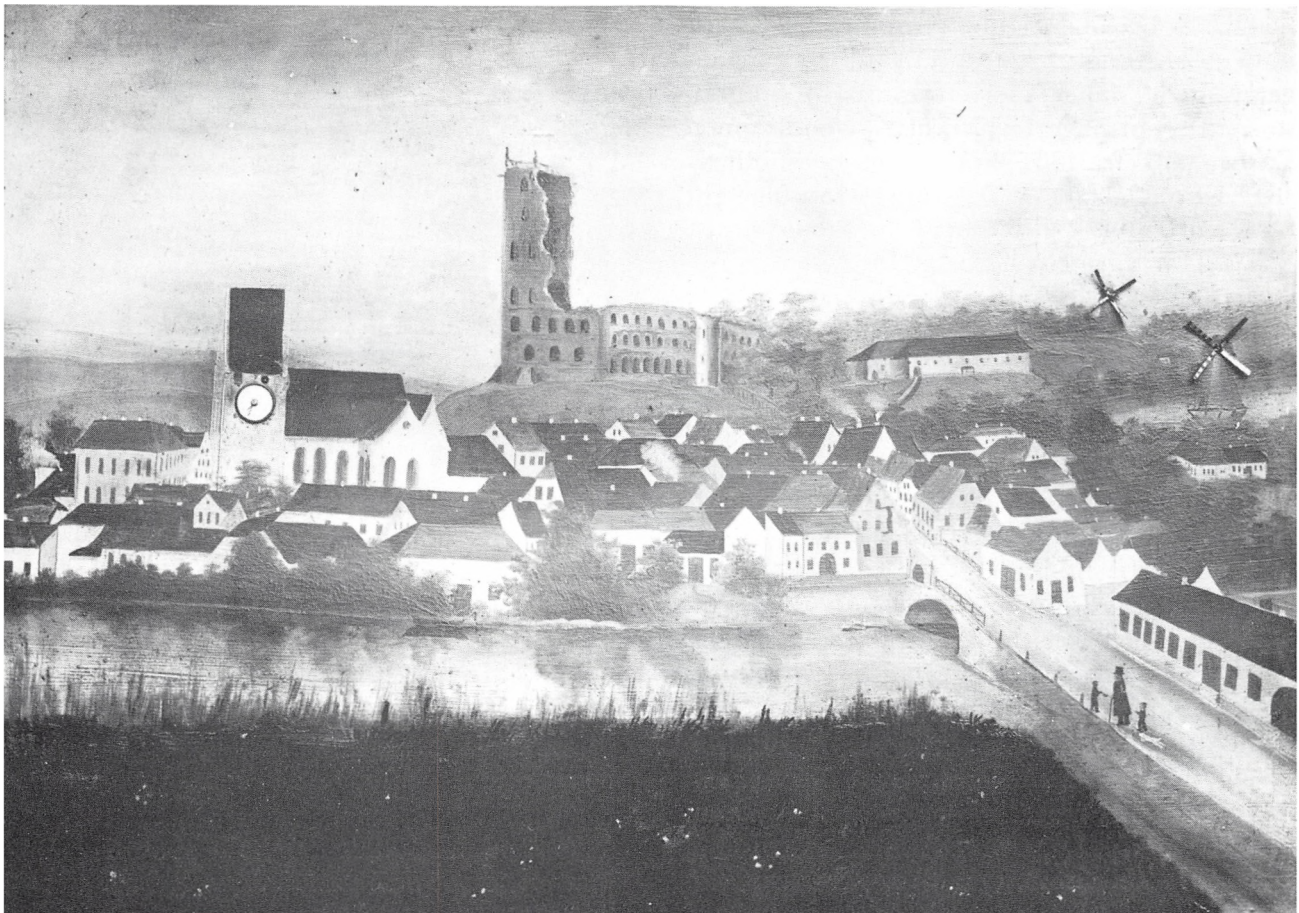
Efter at billedet i 1972 var omtalt i de lokale aviser, blev jeg ret omgående kontaktet af en ældre dame, fru Ella Karen Richardson, født Lind Jørgensen, som fortalte mig, at hun tydeligt huskede billedet, som, da hun var en lille pige i 1910-20, hang i den gamle »Kæmnergaard« i Låsbygade nr. 6, og at billedet dengang var forsynet med et ur i kirkens tårn, og på mølterne var der møllevinger, som drejede rundt ved hjælp af et snoretræk fra urværket bag på billedet. Endvidere var der også på bagsiden et klokkespil.

Kunsteren til dette mekaniske billede var hendes oldefar, urmager Magnus Jørgensen. Hun mente, han havde udført billedet ca. 1840. Billedet hang i »Kæmnergården«, fordi hendes oldefar både var urmager og også var byens kæmner – derfor navnet »Kæmnergården«.

Magnus Jørgensen var byens kæmner fra 1845 til 1866. Når byens borgere skulle betale deres skat, så måtte de gå til urmagerbutikken i Låsbygade. Når der var indbetalt et passende beløb, gik Magnus Jørgensen op på rådhuset, hvor pengene så blev anbragt i byens store kæmnerkasse.

Kæmnerkassen havde 3 låse. 3 personer med hver sin nøgle skulle være til stede for at låse op

Billedet fotograferet af Ludvig Thomsen for 1920.

og i, nemlig kærneren, borgmesteren og de eligeredes formand. Kærnerkassen fra 1827 kan stadig ses på rådhuset.

Magnus Jørgensens oldebarn havde en lille notesbog, hvori Magnus Jørgensen har noteret sin egen og familiens vigtigste datoer, ialt ca. 70 notater. Fra denne notesbog, som jeg har en

kopi af, fremgår tydeligt, at Magnus Jørgensen har været en agtet og vellidt borger i Kolding.

Han levede fra 1795-1877. I 1817 nedsatte han sig som urmager i Kolding. I 1821 blev han gift med jomfru Sidsel Marie Rix, født i 1797. I ægteskabet fødtes i tiden 1822-1836 9 børn, 3 sønner og 6 døtre. Den sidst fødte, en datter, fik

navnet Andrea Christine. Hun blev i 1864 gift med en af Magnus Jørgensens tidligere urmagersvende, Claus Petersen Lind (1826-1893), som drev urmagerforretning i ejendommen Låsbygade 6 fra 1862. I dette ægteskab fødtes i 1877 Karen Cecilie Marie Lind. Hun blev gift med sin fætter Philip Christian Jørgensen (f. 1875). Han var glarmester og forgylder og boede og havde forretning i ejendommen Låsbygade 6 (1904-1906). Ellen Karen Richardson, født Lind Jørgensen er en datter fra dette ægteskab.

Magnus Lind (f. 1875), som er en broder til Karen Cecilie Marie Lind, drev fotoforretning i ejendommen Låsbygade 6 indtil 1935, hvorefter huset blev nedrevet for at give plads for det nuværende Låsby Banke.

Da Magnus Jørgensens billede blev malet i slutningen af 1840'erne, var Kolding en lille by på ca. 2500 indbyggere. På billedet ses Koldinghus og endnu to kæmper på Kæmpetårnet. Scipio faldt ned under en stærk storm i 1854. Sct. Nicolai Kirke så ud som på billedet indtil 1885, da den blev gennemgribende ombygget. Sønderbro er tydelig at kende. Den blev opført i sten i 1808.

Den øverste vindmølle på billedet er Skovmøllens vindmølle. Den lå der, hvor nu villa »Fredensborg« er beliggende. Vindmøllen længst til højre i billedet er Slotsmøllens Vindmølle. Den lå, hvor nu banegården ligger. Møllen blev formentlig skudt ned af slesvig-holsterne den 23. april 1849. Til venstre for kirken ser vi den nye Latinskole. Den blev opført i 1845. De to sidstnævnte årstal fortæller, at billedet må være malet mellem disse år.

Ella Karen Richardson har fortalt mig, at

Låsbygade 6, hvor Magnus Jørgensen boede. Pilen viser huset, der nu er nedrevet.

billedet var hos godsforvalter Lind, »Vennerslund«, Falster fra ca. 1920-1937. Hvornår urværk, møllevinger og klokkespil er forsvundet, og hvordan billedet er havnet i en antikvitetsforretning i København, kan man kun gætte sig til, men nu er billedet altså vendt tilbage til Kolding.